

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 13. juna 2024. godine
Br. Ref.: RK 2448/24

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI290/23

Podnosilac

Qazim Saliuka

Ocena ustavnosti radnji Osnovnog tužilaštva u Đakovici

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija
Enver Peci, sudija, i
Jeton Bytyqi, sudija

Podnosilac zahteva

- Zahtev je podneo Qazim Saliuka sa prebivalištem u Đakovici, (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost radnji Osnovnog tužilaštva u Đakovici.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti radnji Osnovnog tužilaštva u Đakovici kojima se navodno podnosiocu zahteva povređuju prava zagarantovana članom 23. [Ljudsko dostojanstvo], članom 24. [Jednakost pred zakonom], članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], članom 32. [Pravo na pravno sredstvo], članom 37. [Pravo na sklapanje braka i zasnivanje porodice], članom 46. [Zaštita imovine], članom 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] i članom 54. [Sudska zaštita prava] Ustava Republike Kosovo.

Pravni osnov

4. Zahtev se zasniva na stavu 113. (1.) i (7) [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32. [Podnošenje zahteva i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 28. decembra 2023. godine, podnosilac zahteva je lično podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 29. januara 2024. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva.
7. Dana 16. januara 2024. godine, predsednica Suda je odlukom [br. GJR. KI290/23] imenovala sudiju Nexhmi Rexhepija za sudiju izvestioca, dok je odlukom [br. KSH. KI290/23] imenovala Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Bajram Ljatifi, (predsedavajući), Safet Hoxha, (član), Remzije Istrefi-Peci, (članica).
8. Dana 11. marta 2024. godine, sudija Jeton Bytyqi je položio zakletvu pred Predsednicom Republike Kosovo, pri čemu je počeo njegov mandat u Sudu.
9. Dana 29. aprila 2024. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

10. Iz spisa predmeta, Sud primećuje da se predmetni zahtev odnosi na pitanje utvrđivanja imovinskih prava nad parcelom [br. 5059.] Konkretnije zbog nesporazuma sa svojim bratom oko pitanja imovinskih prava nad spornom parcelom, podnosilac zahteva je pokrenuo i vodio više sudskih postupaka, od kojih su neki bili civilne a neke i krivične prirode.
11. Iz spisa predmeta, Sud primećuje da se podnosilac zahteva 22. avgusta 2023. godine dopisom obratio državnom tužiocu u kome je naveo da je on predmet krivičnog dela falsifikovanja, što je ugrozilo njegova imovinska prava.

12. Dana 25. avgusta 2023. godine, Kancelarija glavnog državnog tužioca je obavestila podnosioca zahteva da je podnesak poslat glavnom tužiocu Osnovnog tužilaštva u Đakovici u nadležnost, gde su od njega tražili da utvrdi ove navode.
13. Dana 8. septembra 2023. godine, podnosilac zahteva je saslušan od strane Policije Kosova u svojstvu oštećenog i svedoka. Tom prilikom je naveo, da su članovi njegove porodice, *posebno njegov brat J.S., koristeći falsifikovanu dokumentaciju uspali da nepokretnost kapitalne vrednosti prenese u ličnu svojinu i da zatim istu daju za izgradnju stambenog višespratnog poslovnog prostora.*
14. Iz spisa predmeta, Sud nalazi da je podnosilac zahteva 20. novembra 2023. godine ponovo podneo krivičnu prijavu protiv svog brata zbog krivičnih dela iz člana 390. stav 1 i 2, člana 391. stav 1 tačka 1.1, u vezi sa članom 389. stav 1, kao i članova 332. stav 1 i 334. stav 1 Krivičnog zakonika Kosova.
15. Dana 22. novembra 2023. godine podnosilac zahteva je ponovo podneo podnesak Kancelariji glavnog državnog tužioca u vezi sa drastičnim kršenjem osnovnih prava od strane Osnovnog tužilaštva u Đakovici i drugih pravnih tela.
16. Iz spisa predmeta, Sud nalazi da je, nakon kompletiranja dokumentacije, podnosilac zahteva priložio novu krivičnu prijavu koju je podneo 12. januara 2024. godine Osnovnom tužilaštvu u Đakovici.

Navodi podnosioca zahteva

17. Podnosilac zahteva navodi da su radnje Osnovnog tužilaštva u Đakovici suprotne pravima i osnovnim slobodama utvrđenim članom 23. [Ljudsko dostojanstvo], članom 24. [Jednakost pred zakonom], članom 31. [Pravo na pravično i Nepristrasno suđenje], članom 32. [Pravo na pravno sredstvo], članom 37. [Pravo na sklapanje braka i zasnivanje porodice], članom 46. [Zaštita imovine], članom 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] i članom 54. [Sudska zaštita prava] Ustava.
18. Dalje, podnosilac zahteva navodi da, iako je bilo prethodnih podnesaka i krivičnih prijava, Osnovno tužilaštvo u Đakovici nije preduzelo radnje u skladu sa svojim dužnostima, kao što je predviđeno Krivičnim zakonikom Republike Kosovo i drugim zakonima na snazi. Ovo je ostavilo uključene strane u ozbiljan sukob, sa nepredviđenim posledicama, ostavljajući ih da privatno rešavaju stvar.
19. Podnosilac zahteva navodi da je nadležnim organima, Osnovnom tužilaštvu u Đakovici i Glavnom državnom tužiocu, poslao neopozive materijalne dokaze koji potvrđuju činjenicu da njegov brat J.S., u saradnji sa ostalim članovima porodice, podržavaju i iskorišćavaju njegovu decu za manipulisanje. „sa usvojenim bogatstvom“ bez njegovog odobrenja. Koristeći falsifikovana dokumenta, sarađivali su sa radnicima Direkcije za katastar u Đakovici i sudskim putem su manipulisali i falsifikovali dokumente sa ciljem eliminisanja od imovinskih prava. Ove radnje izdaje i krađe imovine onemogućili su mu život, rad i povratak u svoju zemlju sa svojom decom i suprugom.
20. U vezi sa navodom o povredi članova 23, 24, 31, 32, 37, 46, 53. i 54. Ustava, podnosilac zahteva navodi da su dve suprotstavljene strane u slučaju (brat i graditelj, sa kojim je brat podnosioca zahteva sklopio ugovor za izgradnju stambenog prostora u toj nepokretnosti), imaju značajan uticaj na državne procese, odnosno u Osnovnom tužilaštvu u Đakovici i kancelariji Glavnog državnog tužioca i zbog toga od njih nije dobio odgovor, te da ne prihvata opravdanja nadležnih organa da imaju mnogo predmeta, tražeći da se spreči pre nego što dođe do daljeg sukoba, jer je on u svakom pogledu ozbiljno oštećen.

21. Konačno, podnosilac zahteva od Suda da utvrdi povredu članova 23, 24, 31, 32, 37, 46, 53. i 54. Ustava u radnjama ili ne preduzetim radnjama od strane Osnovnog tužilaštva u Đakovici.

Relevantne odredbe Ustava

USTAV REPUBLIKE KOSOVO

Član 23. **[Ljudsko Dostojanstvo]**

„Ljudsko dostojanstvo je neosporivo i predstavlja osnov svih ljudskih prava i osnovnih sloboda.“

Član 24. **[Jednakost pred zakonom]**

1. *„Pred zakonom su svi jednaki. Svako ima pravo na jednaku zakonsku zaštitu, bez diskriminacije.“*
2. *Niko se ne sme diskriminisati na osnovu rase, boje, pola, jezika, veroispovesti, političkog ili nekog drugog uverenja, nacionalnog ili društvenog porekla, veze sa nekom zajednicom, imovine, ekonomskog ili socijalnog stanja, seksualnog opredeljenja, rođenja, ograničene sposobnosti ili nekog drugog ličnog statusa.*
3. *Načelo jednakosti pred zakonom ne sprečava sprovođenje i usvajanje privremenih mera, neophodnih za zaštitu i napredak prava pojedinaca i grupa koje nisu jednake. Takve mere se mogu sprovoditi samo do ostvarenja cilja radi kojeg su uspostavljene“.*

Član 31. **[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]**

1. *„Svakome se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih nadležnosti.“*
2. *Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.*

[...]

6. *Besplatna pravna pomoć će se omogućiti svim licima koja za to nemaju dovoljno sredstava, ako je takva pomoć neophodna za obezbeđivanje efikasnog pristupa pravdi.“*

[...]

Član 32. **[Pravo na pravno sredstvo]**

„Svako lice ima pravo da koristi pravna sredstva na sudske i administrativne odluke, koje uskraćuju njena/ njegova prava ili interese, na zakonom propisan način.“

Član 37.
[Pravo na sklapanje braka i zasnivanje porodice]

1. „Svako ima pravo na sklapanje braka, na osnovu slobodnog izbora supružnika i pravo na zasnivanje porodice u saglasnosti sa zakonom.
3. Zaključenje i raskid braka se reguliše zakonom i počiva na ravnopravnosti supružnika.
4. Porodica uživa posebnu državnu zaštitu, na zakonom propisan način.“

Član 46.
[Zaštita imovine]

1. „Garantuje se pravo na imovinu.
2. Korišćenje imovine je regulisano zakonom, u skladu sa javnim interesom.
3. Niko se ne može arbitrarno lišiti lične imovine. Republika Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo mogu izvršiti eksproprijaciju imovine ako je ista u skladu sa zakonom, ako je neophodna ili adekvatna za postizanje javnih ciljeva ili održavanje javnog interesa, a za koju se vrši neposredna adekvatna kompenzacija licu ili licima, imovina kojih se ekspropriše.“

[...]

Član 53.
[Tumačenje odredbi ljudskih prava]

„Osnovna prava i slobode zagarantovana ovim Ustavom tumače se u saglasnosti sa sudskom odlukom Evropskog suda za ljudska prava“.

Član 54.
[Sudska Zaštita Prava]

„Svako ima pravo na sudsku zaštitu u slučaju kršenja ili uskraćivanja nekog prava koje je garantovano ovim Ustavom ili zakonom, kao i pravo na efikasne pravne mere ukoliko se utvrdi da je pravo prekršeno.“

Ocena prihvatljivosti zahteva

22. Sud prvo razmatra da li su ispunjeni uslovi prihvatljivosti, propisani Ustavom i dalje utvrđeni Zakonom i Poslovníkom. U tom smislu, prema stavu 1 člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način. Dok, prema stavu 7 istog člana Ustava, pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.
23. Sud se dalje poziva na uslove prihvatljivosti, kao što su propisani u Zakonu. S tim u vezi, prema stavu 1 člana 48. (Tačnost podneska), navodi se da je „podnosilac podneska dužan da jasno naglasi koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori“.
24. Što se tiče ovih uslova, Sud prvo ističe da je član 48. Zakona dalje reflektovan i konkretizovan u pravilu 34(1) (d) Poslovníka i kao takva – ova dva pravila – treba čitati

zajedno (vidi, slučaj Suda: KI95/19, rešenje o neprihvatljivosti od 8. oktobra 2019. godine, podnosilac zahteva: [Ruzhdi Bejta](#), stav 30).

25. S tim u vezi, Sud primećuje da član 48. Zakona sadrži ukupno dva zahteva. Prvi se sastoji od (i) obaveze podnosioca zahteva da jasno naglase koja prava i slobode tvrde da su im povređena od strane javnog organa – čiju odluku osporavaju; i, drugi se sastoji od (ii) obaveze podnosioca zahteva da jasno naglase konkretan akt javnog organa koji žele da ospore pred Ustavnim sudom. Oba ova uslova člana 48. Zakona, a posebno prvi uslov ovog člana, takođe se odražavaju u pravilu 34 (1) (d) Poslovnika koje propisuje da zahtev Sudu mora tačno da razjašnjava i adekvatno iznosi činjenice i navode da su prava ili odredbe ustava povređene (vidi, slučaj Suda: KI95/19 gore citiran, stav 31, i slučaj: KI157/21, podnosilac zahteva: [Nexhat Veseli](#), rešenje o neprihvatljivosti od 10. novembra 2021. godine, stav 33).
26. Čak i na nivou ESLJP-a, slučajevi u kojima podnosioci zahteva samo pominju članove EKLJP-a, ali ne pojašnjavaju i razjašnjavaju svoje navode, takvi zahtevi se proglašavaju neprihvatljivim zbog nedostatka obrazloženja navoda o povredi EKLJP-a, i kao takvi su očigledno neosnovani. Zahtev da se predstavi sažetak činjenica i navodne povrede EKLJP-a sa relevantnim obrazloženjem zahteva se pravilom 47 [Sadržaj pojedinačnog zahteva] Poslovnika ESLJP-a koje proizilazi iz člana 35 [Uslovi prihvatljivosti] EKLJP-a. Neispunjavanje uslova propisanih u ovim regulatornim odredbama znači da zahtevi podnosioca neće biti razmatrani u meritumu od strane ESLJP-a (vidi u ovom pogledu, slučajeve ESLJP-a u kojima podnosioci zahteva nisu uopšte obrazložili svoje navode o povredi EKLJP-a [Nicola Borderi protiv Rumunije](#), br. 15446/15, odluka od 11. oktobra 2018. godine i [Michel Baillard protiv Francuske](#), br. 6032/04, odluka od 25. septembra 2008. godine).
27. Što se tiče ovog slučaja, u vezi sa navedenim uslovima prihvatljivosti propisanim u Zakonu i dalje preciziranim u Poslovniku, Sud ističe da uprkos činjenici da je podnosilac zahteva jasno naglasio da osporava radnje Osnovnog tužilaštva u Đakovici i činjenici da je naveo odredbe za koje tvrdi da su mu povređene, odnosno članove 23, 24, 31, 32, 37, 46, 53. i 54 Ustava, on nije ispunio svoju obavezu da „adekvatno iznese navode kako i na koji da su prava ili odredbe ustava povređene“ od strane javnih organa, odnosno Osnovnog tužilaštva u Đakovici u ovom slučaju. Podnosilac zahteva se nije upustio ni na jedno obrazloženje svojih navoda. On je samo pomenuo gore navedene članove Ustava, pri tome ne objašnjavajući kako i na koji način su ta prava propisana ovim članovima povređena od strane Osnovnog tužilaštva.
28. U smislu ovih činjenica, Sud primećuje da podnosilac zahteva nije uspeo da jasno naglasi svoje navode o povredi prava i sloboda zagarantovanih Ustavom i shodno tome, nije ispunio uslove propisane članom 48. Zakona u vezi sa pravilom 34(1) (d) Poslovnika (vidi, slučaj Ustavnog suda: KI95/19, gore citiran, stav 33; KI157/21, gore citiran, stav 32).
29. Međutim Sud i u takvim okolnostima ne može a da ne primeti i da navede u odluci, da same činjenice slučaja ne odgovaraju navodima podnosioca zahteva da nije bilo radnji Osnovnog tužilaštva u Đakovici, jer iz proceduralnih radnji slučaja više je nego evidentno da je Osnovno tužilaštvo u Đakovici reagovalo po uputstvu Državnog tužilaštva u sferi svoje jurisdikcije, pri tome nalažući Policiji da preduzme istražne radnje u cilju utvrđivanja osnovanosti navoda podnosioca zahteva.
30. Shodno tome, u skladu sa članom 48. Zakona i pravilom 34 (1) (d) Poslovnika, Sud zaključuje da se zahtev podnosioca mora proglasiti neprihvatljivim.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud skladu sa članom 113. 7 Ustava i članovima 20 i 47. Zakona i u skladu sa pravilom 34. (1) (d) Poslovnika o radu, dana 29.aprila 2024. godine, jednoglasno,

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu na dan objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo u skladu sa stavom 5. člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac

Predsednica Ustavnog suda

Nexhmi Rexhepi

Gresa Caka-Nimani

